

Akcie a dluhopisy

1. Myslíte, že se dá vydělat na firmě, kterou nevlastníte?
2. Dá se vydělat na tom, že stát někomu dluží peníze?
3. Kdo je bohatší – ten, kdo má akcie, nebo ten, kdo má peníze? Nebo je to jedno?

Zlaté pravidlo financování říká, že je třeba sladit dobu užívání majetku s dobou čerpání zdrojů na jeho pořízení – vždyť přece nebudeme splácet 20 let ledničku, jejíž životnost je běžně polo-

AKCIE

dlohodobé cenné papíry.

Nejčastěji emitovaným dlouhodobým cenným papírem je **akcie** představující nárok na část majetku podniku – každý, kdo si akcii koupí, se tak stává jeho spoluvlastníkem. Podniky **emitují akcie** buď na počátku své činnosti jako zdroj prvotního podnikatelského kapitálu potřebného k vybudování podniku, nebo ve chvíli, kdy potřebují svůj majetek navýšit během podnikání

Dlohodobý cenný papír je cenný papír kapitálového trhu s dobou platnosti delší než jeden rok.

- **Akcie** je dlohodobý majetkový cenný papír, který je dokladem o podílu na majetku podniku.

Nominální hodnota akcie je peněžní hodnota přiřazená jedné akci.

Emisní kurz je cena, za niž podnik prodává své akcie.

Emisní ážio je částka tvořená rozdílem mezi emisním kurzem a nominální hodnotou akcie.

je možné s akciemi volně obchodovat, nakupují je investoři jako součást svého investičního portfolia, protože z nich v budoucnu očekávají výnos.

Nominální (jmenovitá) **hodnota akcie** je vypočtena jako základní kapitál společnosti vydělený počtem akcií. To však neznamená, že se jedná o **cenu**, za niž bude akcie prodávána a nakupována na trhu. Perspektivní podnik si může dovolit nabídnout své akcie investorům za cenu vyšší, než je jejich nominální cena (tj. pokud je nominální hodnota jedné akcie 1 000 Kč, může je podnik prodat např. za 1 200 Kč). Tato vyšší hodnota je označována jako **emisní kurz**; rozdíl mezi nominální cenou akcie a jejím emisním kurzem pak nazýváme **emisní ážio**. Hodnota akcie se v průběhu jejího obchodování na kapitálovém trhu může dále měnit – střet nabídky a poptávky po akciích určí jejich **tržní cenu**, tzv. kurz. Na poptávku po akciích podniku má vliv zejména jeho hospodaření: Jestliže se podniku daří, tvoří zisk, který investuje do svého rozvoje či rozděluje mezi akcionáře – tržní cena akcií stoupá, protože zájem o ně roste.

Proč firmy emitují akcie?

Zakladatel a šéf společnosti Groupon, která se zabývá internetovým prodejem slevových kuponů ve Spojených státech amerických, Andrew Mason se v roce 2011 rozhodl získat peníze k zajištění chodu své málo ziskové firmy a k rozšíření svých aktivit na další trhy (pomocí finančního převzetí zahraničních firem) prostřednictvím emise akcií. Společnost proto v listopadu roku 2011 emitovala 35 milionů akcií s emisním kurzem 20 dolarů za kus, čímž získala 700 milionů amerických dolarů. Výnos této emise překonal očekávání vedení firmy, které odhadovalo výnos pouze ve výši 540 milionů dolarů.

Jak se mění cena akcií na trhu?

Fortuna Entertainment Group, největší středoevropský provozovatel kurzových sázek, nabídla 22. října 2010 investorům své akcie v nominální hodnotě 0,01 eura za jednu akcii a za emisní kurz 4,30 eura (105,52 Kč) za kus. Vývoj tržní ceny akcií společnosti Fortuna zachycuje graf.

Vývoj tržní hodnoty akcií:
<http://www.bcpcz>

Akcie nejsou výdobytkem posledních desetiletí, naopak se s nimi setkáváme již velmi dlouho. S časem se však měnily převažující motivy jejich nákupu.

- První společností, která na trh uvedla své akcie, byla v roce 1602 Nizozemská východoindická společnost. Jejím cílem bylo získat dostatek finančních prostředků na zámořské plavby a obchody. Motivací k nákupu těchto akcií byla zejména vídina podílu na zisku společnosti a možnost podílet se na jejím řízení.
- Od 20. století jsou hlavní motivy pro nákup akcií dvojí – spekulativní investoři očekávají, že cena akcií v budoucnu poroste a oni tak prodají svůj podíl se ziskem, podniky je pak využívají v rámci konkurenčního boje, kdy jeden podnik koupí rozhodující podíl akcií svého konkurenta, čímž jej prakticky ovládne.

Společnost

Žijeme v době intenzivních inovací – podniky jsou nuceny **investovat** do vývoje technologií, které **uspokojí nově vznikající společenské potřeby**. Tyto investice jsou však obvykle finančně náročné. Jednou z možností, jak dodatečný kapitál získat, je **emise nových akcií**. Příkladem je automobilka Tesla zabývající se výrobou ekologicky šetrných vozů, která v roce 2010 získala za 13,3 milionů kusů akcií 226 milionů amerických dolarů na svůj další rozvoj.

Výpověď o důsledcích nelegálního ovlivňování ceny akcií a selhání kontrolních mechanismů nabízí snímek Enron: The Smartest Guys in the Room (2005). Dokument zachycuje osud americké společnosti Enron, po jejímž bankrotu v roce 2001 ztratili investoři miliardy dolarů.

Vazby

Pro **modelování vývoje ceny akcií**, ve snaze odhadnout jejich budoucí hodnotu, se jako jedna z metod využívá **psychologická analýza**, která zkoumá chování investorů. Jejím předpokladem je, že lidské chování při nákupu cenných papírů vychází z **psychologie davu** – dav je impulzivní a snadno manipulovatelný „zaručenými“ zprávami. Psychologii davu bývá vysvětlován nepřiměřený růst cen akcií založený na spekulativních obchodech.

Vývoj kurzu akcie společnosti Fortuna

Zdroj: Burza cenných papírů Praha